

Skrämmande aktuellt när Hannah Arendt får liv på Teater Trixter

Uppdaterad 11:10 Publicerad 11:02

Det borde nästan vara omöjligt, men i denna djupt koncentrerade teaterstund får både Hannah Arendts idéer och livshistoria plats.

DN:s Isa Andersson har sett.

Detta är en recension. Skribenten svarar för åsikter i texten.

•

Annika Nordin i ”The art of being many”. Foto: Ines Sebalj

”The art of being many”

Manus och regi: Birte Niederhaus. Medverkande: Annika Nordin, Guled Abdullahi. Musik: Anna Gustavsson. Film: Fredrik Egerstrand. Scenografi: Ger Olde MonnikhofLjud- och ljus: Miranda Seiborg Wikström. Kostym: Anna Sefve Speltid: 1 tim. Teater Trixter, Göteborg

Hur tecknar man en av 1900-talets stora politiska tänkares liv och verk på en timme? Svaret är: det gör man inte – men mot alla odds lyckas ändå regissören och dramatikern Birte Niederhaus och skådespelaren Annika Nordin med detta konststycke. I täta, nyskrivna pjäsen ”The art of being many” får vi möta den politiska teoretikern Hannah Arendts mångfacetterade liv (och i viss mån verk).

Det som på pappret riskerar att dra åt det collage- och skissartade hållet, får på scenen precis det liv och kropp som krävs i Nordins skarpa och stringenta gestaltning. Från det lekfulla, vetgiriga barnet, som försöker förstå vad det innebär att vara jude i 1910-talets Tyskland – till den strama, intellektuella giganten i 60-talets USA, med tjockbågade glasögon och ryckande överläppstics.

Birte Niederhaus har intresserat sig för privatpersonen Hannah Arendt och manus bygger på hennes egna ord, brev och dagböcker. Men liv och politik går ihop. Därför pågår föreställningen också, lite förenklat, på två parallella plan: i den privata sfären på scengolvet – och via svartvita intervjufilmer projicerade på vägg, där vi får ta del av mer rationella redogörelser av idébygget.

Resultatet är varken en intensivkurs i Arendts politiska idéer eller otillbörligt biografiskt gottande och grottande. Tvärtom bjuds vi på en djupt koncentrerad teaterstund, som placerar Arendt som en nagel i samtidsögat. När hon beskriver statslösa flyktingars rättslösa tillvaro eller hur totalitära regimer upprätthålls av angiveri – slår det rakt in i vår tid. När en man i publiken (Guled Abdullahi) överraskande reser sig och antar rollen som flykting, svajar spelet och tangerar det övertydliga i jakten på aktuella poänger. Regissören hade här kunnat vila i publikens egen slutledningsförmåga.

Ger Olde Monnikhofs scenrum är helt kongenialt med Arendts idé om behovet av ett fritt, offentligt rum. Publiken sitter utplacerad vid runda kafébord, som åskådare och deltagare. Föreställningen inleds och avslutas med en kuslig uppmaning och påminnelse till oss alla: ”Fortsätt ni.” Fria, offentliga rum (som teaterns) är inte självklara utan skapas – och behöver ständigt omskapas – av människor.